

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิต พยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

เบญจพร จิ่งเกรียงไกร*วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

เพ็ญนภา อุ่นสนิท* วท.ม. (ชีวสถิติ)

รุจิเรศ ธนุรักษ์** ศษ.ม. (การบริหารจัดการด้านการศึกษา)

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อความสามารถของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา 1 ปี ประเมินความพึงพอใจต่อความสามารถตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ 5 ด้าน คือ 1) ทักษะ/ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ 2) ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงาน 3) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 4) การสื่อสาร และการสร้างสัมพันธภาพ 5) การบริหารจัดการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้าหอผู้ป่วย 92 คน ประเมินบัณฑิต 114 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพและการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก พึงพอใจต่อสมรรถนะด้านทักษะ/ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงานและการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละสมรรถนะพบว่า การตรงต่อเวลามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดและการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานมีคะแนนน้อยที่สุด จำนวนของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.5 ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 35.9 จากผลการศึกษานำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้บัณฑิตมีสมรรถนะทุกด้านมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษ และการวินิจัยและรักษาโรคเบื้องต้น เพื่อเพิ่มความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำสำคัญ: ผู้บังคับบัญชา บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ สมรรถนะที่พึงประสงค์

---

*อาจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

**รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ความสำคัญของปัญหา

การผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ที่มีคุณภาพสามารถให้บริการด้านสุขภาพอนามัยได้อย่างสอดคล้องกับระบบบริการสุขภาพไทย นับว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่จะต้องมีการเร่งรัดพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสามารถผลิตบัณฑิตทางพยาบาลที่มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติการพยาบาล อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาด้านสุขภาพของประชาชนในประเทศโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สถาบันการศึกษาได้ให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ในการสัมมนาพยาบาลศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 1 พ.ศ.2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เน้นการพัฒนาที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญคือ การคัดเลือกนักศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล และคุณภาพบัณฑิต ซึ่งคุณภาพบัณฑิตเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่แสดงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่สามารถประเมินคุณภาพของบัณฑิตได้ดี คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตได้แก่ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และประชาชน

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้พัฒนาหลักสูตรปีการศึกษา 2530 โดยโครงสร้างหลักสูตรฉบับนี้มีจำนวนหน่วยกิตเท่าเดิม แต่ปรับลดหน่วยกิตในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปและเพิ่มหน่วยกิตในวิชาเฉพาะซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหมวดพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพมีการปรับปรุงวิชาภาษาอังกฤษจาก

8 หน่วยกิต เหลือ 6 หน่วยกิต นอกจากนี้ยังมีการสอนด้านการบริหารจัดการทั่วไปและเริ่มมีหลักสูตรเชิงบูรณาการในหมวดวิชาชีพศึกษาทั่วไป ซึ่งวิชาทางด้านการพยาบาลได้เริ่มสอนแบบบูรณาการโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Based Learning: PBL) มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 สำหรับผลการประเมินความสำเร็จของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิตฉบับปี 2530 (ยุวดี ภาษา, สุปาณี เสนาดิสัย, และแสงทอง ธีระทองคำ, 2544) พบว่าบัณฑิตมีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง และให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองและควรมีการติดตามผลบัณฑิตอย่างต่อเนื่องทุก 3-5 ปี เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นทางหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิตจึงได้ดำเนินการพัฒนาการสอนและส่งเสริมให้อาจารย์มีศักยภาพในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้แก่ การสอนทางคลินิกแนวใหม่: Simulation technique การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาการสอนแบบ PBL ให้ได้ผลดีมากขึ้น ผลผลิตคือบัณฑิตจากหลักสูตรปรับปรุงนี้ยังไม่ได้มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งการปฏิรูประบบการศึกษาและปฏิรูประบบสุขภาพไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ได้มีการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตร โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด และเมื่อมีการปฏิรูประบบสุขภาพไทยทำให้มีความต้องการบัณฑิตพยาบาลที่มีสมรรถนะและศักยภาพที่จะปฏิบัติงาน ในระดับสุขภาพทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานในระดับปฐมภูมิ และจากแผนการพัฒนาระดับอุดม

เบญจพร จิ่งเกรียงไกร และคณะ

ศึกษานับที่ 9 พ.ศ.2545-2549 ของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดี ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรมโดยมีแผนงานในการประเมินผล หลักสูตรและติดตามคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาโดยมีดัชนีชี้วัด คือ ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและจริยธรรมเป็นที่พึงพอใจของผู้จ้างงานในระดับมากมีจำนวนมากกว่า 80

จากการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและสาธารณสุข ตลอดจนดัชนีชี้วัดของระบบประกันคุณภาพการศึกษา คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการประเมินคุณภาพของบัณฑิตจากประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้สามารถนำมาพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสังคมและระบบสาธารณสุข

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Lofmark, Smide, & Wikblad, 2006) สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง หมายถึง ความรู้ ทักษะ ทักษะที่บัณฑิตพยาบาลพึงจะมีเพื่อเป็นมาตรฐานสำหรับสถาบันการศึกษาในการจัดหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแนวทางในการประเมินบัณฑิตทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และการทดสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสภาการพยาบาลจึงได้กำหนดสมรรถนะ

หลักของพยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งในยุคปฏิรูประบบสุขภาพไทยประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 14 สมรรถนะ (ทัศนยา บุญทอง, 2544) ดังนั้น ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดี จึงได้มีการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์จำนวน 115 ท่านและร่วมกันกำหนดสมรรถนะหลักของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดี ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 กำหนดสมรรถนะหลัก 7 สมรรถนะ ระยะที่ 2 ปรับแก้สมรรถนะ หลักเหลือเพียง 5 สมรรถนะ ระยะที่ 3 ได้มีการนำสมรรถนะต่างๆ มาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยจึงได้นำสมรรถนะดังกล่าวเป็นแนวทางในการประเมินความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาโดยผู้บังคับบัญชา คือ สมรรถนะด้านทักษะ/ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ ทักษะ/ความสามารถพื้นฐาน ที่มีต่อการทำงาน คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพ การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ และการบริหารจัดการ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลได้เริ่มรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 ในระยะเริ่มแรกได้จัดเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์และหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) ซึ่งในปีพ.ศ. 2518 ได้ทำการศึกษาติดตามผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งเห็นว่ารูปแบบของหลักสูตรไม่เหมาะสม จึงได้ปรับหลักสูตรเป็นหลักสูตรเดี่ยว คือ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) เป็นหลักสูตร 4 ปี ตั้งแต่ปี 2522 (สุปาดิ เสนาดิสัย, 2518) ต่อมาในปีพ.ศ.2530 ได้ติดตาม

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งด้านบริการ บริหาร และวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาพบว่าผู้บังคับบัญชาคิดว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถมากกว่าที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองทั้งด้านบริการ บริหาร และวิชาการ และโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (สุปณี วตินอมร, พรรณวดี พุฒินนะ, และกรรณิการ์ ภังคานนท์, 2529) ต่อมาภาควิชาพยาบาลศาสตร์ได้พัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเริ่มใช้เมื่อปี 2530 หลังจากนั้น ได้ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ในปี 2534-2540 พบว่า สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ในด้านด้านบริการ บริหาร และวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพโดยผู้บังคับบัญชาพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง (ยุวดี ภาษา และคณะ, 2544)

ในการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 (กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล และคณะ, 2544) ได้วิเคราะห์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ใช้อยู่ทุกสถาบันทั่วประเทศโดยสำรวจความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับต้นเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลตามสมรรถนะหลัก 14 สมรรถนะของสภาการพยาบาล เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงให้กระจายในโรงพยาบาลต่าง ๆ จำนวน 37 สถาบัน จำนวน 351 คน พบว่าผู้บังคับบัญชาระดับต้นมีความเห็นว่าบัณฑิตพยาบาลมีสมรรถนะ หลักตามที่สภาการพยาบาลกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นสมรรถนะที่ 2 ปฏิบัติการผดุงครรภ์ อย่างมีจริยธรรมตามกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และกฎหมาย

อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสมรรถนะ ที่ 4 ป้องกันโรคและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคเพื่อลดความเจ็บป่วยจากโรคที่สามารถป้องกันได้อยู่ในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ สมรรถนะที่ 10 ปฏิบัติการพยาบาล และผดุงครรภ์ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และสมรรถนะที่ 14 พัฒนาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีศักดิ์ศรีอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่

ในการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาโดยสถาบันต่าง ๆ เช่น ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ปีการศึกษา 2544 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาในคุณสมบัติที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน 3 ด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐานและด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ (อังคณา สรียาภรณ์ และคณะ, 2547) ส่วนการติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2544 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยวัดความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิตเป็นแบบมาตราประมาณค่า 1-100 พบว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจสูงสุดในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านความสามารถพื้นฐานและความสามารถเชิงวิชาชีพ ตามลำดับ (ปราโมทย์ ทองสุข, ศรีกัลยา ภิญโญสโมสร, และนนุช บุญยัง, 2546) สำหรับการศึกษาคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากการประเมินของผู้บังคับบัญชามีอยู่ในระดับปานกลาง (วงเดือน สุวรรณศิริ, นันทนา น้ำฝน, และชุลีกร ดำนุญทศศิลป์, 2546)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาาระดับต้นต่อระดับความรู้ความสามารถตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลรามธิบดี

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บังคับบัญชาาระดับต้นของบัณฑิตพยาบาลรามธิบดีซึ่งเข้าศึกษาเมื่อปีพ.ศ. 2542 และสำเร็จการศึกษาในปี 2546 เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นพยาบาล ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าหน่วยงานที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ในกรณีที่มีบัณฑิตมากกว่า 1 คนผู้บังคับบัญชาต้องตอบแบบสอบถามตามจำนวนของบัณฑิตที่ทำงานอยู่ ส่งแบบสอบถามให้ผู้บังคับบัญชาจำนวน 114 ฉบับ จากผู้สำเร็จการศึกษา 131 คน เนื่องจากบัณฑิตบางคนไม่ได้ทำงานในวิชาชีพฯ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.70 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาาระดับต้น ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด เป็นข้อรายการให้เลือกหรือเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามสมรรถนะทั้ง 5 ได้แก่ ทักษะ/ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ/ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงาน

คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ และทักษะการบริหารจัดการแต่ละด้านมีคะแนน 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อระดับความรู้ความสามารถของบัณฑิตในด้านนั้นน้อยที่สุด 2 หมายถึง ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อระดับความรู้ความสามารถของบัณฑิตในด้านนั้นน้อย 3 หมายถึง ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อระดับความรู้ความสามารถของบัณฑิตในด้านนั้นปานกลาง 4 หมายถึง ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อระดับความรู้ความสามารถของบัณฑิตในด้านนั้นมาก และ 5 หมายถึง ผู้บังคับบัญชา มีความพึงพอใจต่อระดับความรู้ความสามารถของบัณฑิต ในด้านนั้นมากที่สุด

การแปลผล คะแนนเฉลี่ยกำหนดเป็น 5 ระดับตามความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อระดับความรู้ความสามารถของบัณฑิตในด้านนั้นดังนี้ 4.50-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.50-4.49 หมายถึง ระดับมาก 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับน้อย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังได้สอบถามถึงปัญหาที่พบในสมรรถนะ แต่ละด้าน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยถามเป็นคำถามปลายเปิด ข้อรายการในแต่ละสมรรถนะ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยอ้างอิงตามสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของภาควิชาฯ และตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอาจารย์พยาบาลรับผิดชอบหลักสูตรฯ 3 ท่าน ได้วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของครอนบาช ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .97 และเมื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแต่ละสมรรถนะ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงดังนี้ สมรรถนะที่ 1 ทักษะ/ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ เท่ากับ .93 สมรรถนะที่ 2 ทักษะ/ ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการ

**ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**

ทำงาน เท่ากับ .86 สมรรถนะที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เท่ากับ .95 สมรรถนะที่ 4 ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ เท่ากับ .92 สมรรถนะที่ 5 และทักษะการบริหารจัดการ เท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตรวจสอบข้อมูลของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ตามหอผู้ป่วยต่างๆ ในโรงพยาบาลรามาธิบดีและ ผู้ที่ลาออกจากทะเบียนฝ่ายบุคคลของภาควิชาพยาบาลศาสตร์
2. ผู้วิจัยมีจดหมายนำชี้แจงการพิกัดสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง
3. สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรามาธิบดีจัดส่งแบบสอบถามให้ที่หอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานอยู่และให้ส่งกลับมาที่ผู้วิจัยโดยระบบส่งเอกสารของภาควิชา
4. สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่ปฏิบัติงานนอกโรงพยาบาลรามาธิบดี ผู้วิจัยได้ติดต่อกับบัณฑิตก่อนเพื่อสอบถามข้อมูลที่อยู่ตลอดจนงานที่ปฏิบัติอยู่จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมซองสำหรับส่งแบบสอบถามกลับพร้อมที่อยู่ของผู้วิจัย
5. ให้ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตส่งแบบสอบถามกลับภายใน 15 วัน ในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามให้ซ้ำเป็นครั้งที่ 2
6. ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน 2547

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บังคับบัญชา
เนื่องจากบัณฑิตส่วนใหญ่ยังทำงานในโรงพยาบาลรามาธิบดี ดังนั้นผู้บังคับบัญชาระดับต้นสังกัดในโรงพยาบาลรามาธิบดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.5 ที่เหลือ สังกัดโรงพยาบาลเอกชน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 ถึง 49 ปี คิดเป็น ร้อยละ 54.3 สำหรับตำแหน่งที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 89.1 ส่วนพยาบาลอาวุโสเป็นผู้ปฏิบัติงานแทนในกรณีที่หัวหน้าหอผู้ป่วยไม่อยู่ คิดเป็นร้อยละ 7.6
2. ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีโดยรวมจากการประเมินของผู้บังคับบัญชา
ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดี โดยมีระดับความพึงพอใจตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ 5 ด้าน พบว่าโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.27 ถึง 3.97 อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สมรรถนะที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.97 อยู่ในระดับมาก สมรรถนะด้านการบริหารจัดการมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.27 อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1) เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีแต่ละคนในทุกสมรรถนะโดยรวมพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 (ตารางที่ 2)

เบญจพร จึงเกรียงไกร และคณะ

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามธิบดีตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ (N=92)

สมรรถนะ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับ	คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด	คะแนนเฉลี่ยสูงสุด
1. ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ	3.37	ปานกลาง	2.22	4.33
2. ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงาน	3.42	ปานกลาง	2.38	4.38
3. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.97	มาก	2.56	5.00
4. การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ	3.66	มาก	2.67	4.89
5. การบริหารจัดการ	3.27	ปานกลาง	2.00	4.13

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ของบัณฑิตพยาบาลรามธิบดีตามระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ (N=92)

สมรรถนะ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ประเมิน
1. ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ	- (34.8)	32 (62)	57 (2.2)	2 (1.1)	1
2. ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงาน	- (34.8)	49 (44.6)	41 (2.2)	2	-
3. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	13 (14.4)	63 (68.5)	16 (17.4)	-	-
4. การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ	3 (3.3)	57 (62)	32 (34.8)	-	-
5. การบริหารจัดการ	- (37)	34 (48.9)	45 (7.6)	7 (6.5)	6
โดยรวมทุกสมรรถนะ	-	52 (56.5)	33 (35.9)	-	7 (7.6)

3. ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามธิบดีตามสมรรถนะเป็นรายข้อโดยการประเมินของผู้บังคับบัญชา

3.1 ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามธิบดี โดยมีระดับความพึงพอใจรายข้อในสมรรถนะที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถเชิง

วิชาชีพ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.06 ถึง 3.58 อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก เรื่องทำหัตถการและใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานทางการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์อย่างถูกต้อง มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้น มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (ตารางที่ 3)

**ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีในสมรรถนะที่ 1 ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพตามรายชื่อ (N=92)

สมรรถนะที่ 1 ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ	Mean	SD	ระดับ
1. นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์	3.55	.65	มาก
2. ประเมินภาวะสุขภาพและวินิจฉัยทางการพยาบาล	3.47	.62	มาก
3. วางแผนการปฏิบัติการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์	3.37	.59	ปานกลาง
4. ปฏิบัติการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์ในทุกมิติแบบองค์รวม	3.37	.59	ปานกลาง
5. เขียนแผนการพยาบาลและบันทึกทางการพยาบาลได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.23	.56	ปานกลาง
6. ความสามารถในการตัดสินใจทางคลินิก	3.16	.59	ปานกลาง
7. ตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้น	3.06	.59	ปานกลาง
8. ปฏิบัติการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์ได้อย่างถูกต้องปลอดภัย	3.59	.52	มาก
9. ทำหัตถการและใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานทางการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์อย่างถูกต้อง	3.60	.52	มาก

3.2 ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดี โดยมีระดับความพึงพอใจรายชื่อในสมรรถนะที่ 2 ด้านทักษะ/ความสามารถพื้นฐานต่อการทำงานพบว่ามีความคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.96 ถึง 3.87 ส่วนใหญ่

อยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุขและบรรลุเป้าหมาย มีความเฉลียวฉลาดอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานมีความเฉลียวฉลาดน้อยที่สุด (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีในสมรรถนะที่ 2 ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงาน (N=92)

สมรรถนะที่ 2 ทักษะ/ความสามารถพื้นฐานที่มีต่อการทำงาน	Mean	SD	ระดับ
1. ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูล	3.45	.70	ปานกลาง
2. สืบค้นข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ	3.30	.69	ปานกลาง
3. ใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน	2.96	.69	ปานกลาง
4. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน	3.63	.61	มาก
5. เพิ่มพูนความรู้ทักษะให้ตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.32	.66	ปานกลาง
6. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุขและบรรลุเป้าหมาย	3.87	.65	มาก
7. คิดในเชิงเหตุ-ผล และคิดอย่างเป็นระบบ	3.48	.67	ปานกลาง
8. แก้ปัญหาอย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์	3.39	.61	ปานกลาง

3.3 ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดี โดยมีระดับความพึงพอใจรายชื่อในสมรรถนะที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพมีความเฉลียว 3.85 ถึง 4.22

ทุกรายชื่ออยู่ในระดับมาก มีความตรงต่อเวลามีความเฉลียวฉลาดอยู่ในระดับมาก ส่วนรักษาความลับของผู้ป่วย/ผู้รับบริการ มีความเฉลียวฉลาดน้อยที่สุด (ตารางที่ 5)

เบญจพร จิ่งเกรียงไกร และคณะ

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาศิบัติในสมรรถนะที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (N=92)

สมรรถนะที่ 3 คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	Mean	SD	ระดับ
1. รับผิดชอบต่อการทำงาน และยอมรับการกระทำของตนเอง	3.96	.69	มาก
2. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์	4.08	.68	มาก
3. มีความตรงต่อเวลา	4.22	.66	มาก
4. ปฏิบัติตามระเบียบวินัยและข้อบังคับของหน่วยงาน	3.96	.68	มาก
5. ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์	3.86	.57	มาก
6. คำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย/ผู้รับบริการ	3.86	.67	มาก
7. รักษาความลับของผู้ป่วย/ผู้รับบริการ	3.85	.57	มาก
8. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน	4.01	.73	มาก
9. ให้ความร่วมมือ และรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน/ องค์กร/วิชาชีพ	3.91	.66	มาก

3.4 ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาศิบัติ โดยมีระดับความพึงพอใจในสมรรถนะที่ 4 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ มีคะแนนเฉลี่ย 3.42 ถึง 3.86 อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก มีการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางแววตาที่

แสดงความจริงใจสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำลังสื่อสารมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก เขียนบันทึกรายงาน การปฏิบัติงานได้ครบถ้วน กระชับและชัดเจนมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาศิบัติในสมรรถนะที่ 4 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ (N=92)

สมรรถนะที่ 4 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ	Mean	SD	ระดับ
1. พูดสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจได้ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ	3.63	.59	มาก
2. ใช้ภาษาพูดสุภาพ ชัดเจนและมีน้ำเสียงเหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล	3.78	.69	มาก
3. มีการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง แววตาที่แสดงความจริงใจ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำลังสื่อสาร	3.86	.57	มาก
4. มีเจตคติที่ดี รับฟังและแสดงถึงความเข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่น	3.79	.60	มาก
5. พูด ตี ชม ให้กำลังใจผู้อื่นอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	3.57	.72	มาก
6. แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และสุภาพ	3.65	.67	มาก
7. แสดงท่าที่เป็นมิตรเหมาะสมกับสถานการณ์ วัฒนธรรม และควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.79	.64	มาก
8. อธิบายข้อมูล/ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการรักษาพยาบาล สภาวะการเจ็บป่วยของผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ	3.48	.56	ปานกลาง
9. เขียนบันทึกรายงานการปฏิบัติงานได้ครบถ้วน กระชับและชัดเจน	3.42	.52	ปานกลาง

**ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**

3.5 ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดี โดยมีระดับความพึงพอใจในสมรรถนะที่ 5 การบริหารจัดการ มีคะแนนเฉลี่ย 3.06 ถึง 3.46 อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อบริหารให้เป็นไป

ตามเวลาอย่างเหมาะสมคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีทักษะในการจัดการกับความขัดแย้งของผู้ร่วมงานมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (ตารางที่7)

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีในสมรรถนะที่ 5 การบริหารจัดการ (N=92)

สมรรถนะที่ 5 การบริหารจัดการ	Mean	SD	ระดับ
1. ทำหน้าที่หัวหน้าทีม/ สมาชิกทีมได้เหมาะสมตามบทบาท	3.31	.83	ปานกลาง
2. มอบหมายงานให้สมาชิกได้อย่างเหมาะสม	3.17	.71	ปานกลาง
3. ประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จของงานที่ปฏิบัติ	3.22	.66	ปานกลาง
4. สามารถวางแผน/ จัดระบบงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย	3.29	.62	ปานกลาง
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อการเปลี่ยนแปลงและเกิดการพัฒนาดังต่อเนื่อง	3.15	.69	ปานกลาง
6. มีทักษะในการจัดการกับความขัดแย้งของผู้ร่วมงาน	3.06	.61	ปานกลาง
7. ใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า	3.40	.63	ปานกลาง
8. บริหารให้เป็นไปตามเวลาอย่างเหมาะสม	3.46	.64	ปานกลาง

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีโดยรวมทุกสมรรถนะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากร้อยละ 56.5 และระดับปานกลางร้อยละ 35.9 ในขณะที่การศึกษาของยุวดี ภาชาและคณะ (2544) พบว่าบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีมีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาทั้งสองครั้งนี้มีข้อแตกต่างด้านข้อคำถามและระดับคะแนนของการประเมินจึงทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามแม้ว่าการประเมินในครั้งนี้ความสามารถของบัณฑิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากแต่ยังต่ำกว่าดัชนีชี้วัดตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2545-2549 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรมโดยมีดัชนีชี้วัด

คือร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและจริยธรรมเป็นที่พึงพอใจของนายจ้างในระดับมากมีจำนวนมากกว่า 80

สมรรถนะที่ 3 คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นสมรรถนะที่ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีมีระดับสูงสุดคือ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของอังคณา สรียาภรณ์ และคณะ (2547) พบว่าผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยในด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากการศึกษานี้พบว่า ผู้บังคับบัญชามีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้านการตรงต่อเวลามากที่สุด เนื่องจากการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยนักศึกษาต้องขึ้นถึงหอผู้ป่วยก่อนเวลาส่งเวรอย่างน้อย 15 นาที เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการรับส่งเวรและตรวจเยี่ยมผู้ป่วยการปฏิบัติเช่นนี้จะดำเนินไปตลอดในทุกวิชา

เบญจพร จึงเกรียงไกร และคณะ

ที่มีการฝึกภาคปฏิบัติ นอกจากนี้พยาบาลต้องผลัดเวรดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมงทำให้พยาบาลเห็นความสำคัญของการตรงต่อเวลา เมื่อจบปฏิบัติงานจึงได้ยึดการปฏิบัติงานของพยาบาลรุ่นพี่เป็นแบบอย่าง จึงทำให้มีสมรรถนะด้านนี้ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะย่อยอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจากรายวิชาทางการพยาบาลได้สอดแทรกจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในทุกวิชา ส่วนรายวิชาภาคปฏิบัติการวัดผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินเจตคติผ่านตามเกณฑ์ก่อนจึงจะมีการประเมินในความรู้และทักษะปฏิบัติ ถ้าการประเมินเจตคติไม่ผ่านถือว่าไม่ผ่านในวิชานั้น ในส่วนของงานกิจการนักศึกษาได้จัดให้นักศึกษาปี 2 ทุกคนผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุขที่ยุพพุทธิกสมาคม ผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของยุวดี ภาชา และคณะ (2544) พบว่าผู้บังคับบัญชาประเมินผู้สำเร็จการศึกษามีลักษณะบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ เช่น ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยความตรงต่อเวลามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่มีความแตกต่างในด้านการแสดงออกที่สนับสนุนองค์กรวิชาชีพที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่ในการศึกษาค้นคว้าพบว่าให้ความร่วมมือและรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน/ องค์กร/ วิชาชีพมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากหลักสูตรพยาบาลศาสตร์และฝ่ายกิจการนักศึกษาได้เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักศึกษาได้ได้อาสาร่วมกิจกรรมของสถาบันและองค์กรวิชาชีพมากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักศึกษาได้สานสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาระหว่างชั้นปี เช่น การเสริมสร้างเจตคติและสานสายสัมพันธ์วิชาชีพในชั้นปีที่ 3 การพัฒนาความเข้าใจตนเองและผู้อื่นในชั้นปีที่ 4 โครงการสัมมนา

ส่งต่องานกิจกรรมนักศึกษา ค่ายรามาสัมพันธ์ และเข้าร่วมกีฬาสถาบันพยาบาล เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่มวิชาชีพ นอกจากนี้เมื่อปฏิบัติงานเป็นพยาบาลแล้วบัณฑิตพยาบาลรามธิบดียังมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมกับทางสถาบันและองค์กรวิชาชีพ

สมรรถนะที่มีระดับความพึงพอใจต่ำสุดคือสมรรถนะที่ 5 การบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการปฏิบัติงานขณะที่เป็นนักศึกษาอยู่ในการดูแลของอาจารย์และพยาบาลที่เป็นครูพี่เลี้ยงเป็นส่วนใหญ่ การมอบหมายงานดูแลผู้ป่วยของรายวิชาต่างๆ มักจะมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วย 1-2 รายเท่านั้น จึงทำให้ใช้ทักษะการบริหารจัดการน้อยรวมทั้งเมื่อจบการศึกษาปฏิบัติงานในปีแรกนั้นยังคงเป็นการปฏิบัติงานภายใต้การดูแลของพยาบาลรุ่นพี่และได้รับมอบหมายให้เป็นสมาชิกทีม ดังนั้นโอกาสที่จะพัฒนาหรือแสดงบทบาทด้านบริหารจึงมีน้อย แตกต่างกับการศึกษาของปราโมทย์ ทองสุข และคณะ (2547) พบว่าผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถด้านวิชาชีพของบัณฑิตพยาบาลจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในด้านการบริหารอยู่ในระดับดี อาจเนื่องจากลักษณะของสถานที่ปฏิบัติงานซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถานบริการสาธารณสุขของรัฐบาลซึ่งลักษณะงานอาจไม่ซับซ้อนมากนัก จึงมีโอกาสด้านการบริหารทางการพยาบาลมากกว่าแต่บัณฑิตพยาบาลรามธิบดีส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรามธิบดีซึ่งเป็นสถานบริการระดับตติยภูมิและในช่วงปีแรกของการทำงานส่วนใหญ่ยังคงหมุนเวียนปฏิบัติงานตามหอผู้ป่วยในแต่ละงานการพยาบาล จึงทำให้มีโอกาสปฏิบัติงานด้านบริหารน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ การบริหารงานให้เป็นไปตามเวลาอย่างเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากใน

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

การปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยนั้นมีกิจกรรมการพยาบาลหลายอย่างนักศึกษาต้องมีการวางแผนการพยาบาลจัดลำดับความสำคัญและเวลาที่ใช้อย่างเหมาะสมเพื่อให้การดูแลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงทำให้มีโอกาสพัฒนาการบริหารในส่วนนี้ได้มาก ส่วนการมีทักษะในการจัดการกับความขัดแย้งของผู้ร่วมงานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเนื่องจากเป็นทักษะที่ต้องอาศัยประสบการณ์และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นอกจากนี้หากเป็นไปได้น่าจะจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเรียนรู้ทักษะการจัดการความขัดแย้งอย่างสันติวิธี เพราะเป็นคุณสมบัติที่ช่วยให้บัณฑิตมีความสุขในการทำงาน

ส่วนสมรรถนะอื่น ๆ พบว่าสมรรถนะที่ 1 ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การทำหัตถการและใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานทางการพยาบาลและ/หรือการผดุงครรภ์อย่างถูกต้องมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 นักศึกษาเริ่มขึ้นฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยในวิชาต่าง ๆ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา การฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยนั้นนักศึกษาให้การพยาบาลผู้ป่วยตลอดจนการฝึกทำหัตถการต่าง ๆ นอกจากนี้ในแต่ละวิชากำหนดให้ฝึกหัตถการทางการพยาบาลที่นักศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติให้ครบและได้รับการรับรองจากอาจารย์ผู้ดูแลจึงจะถือว่าผ่านทำให้นักศึกษามีการชวนช่วยในการฝึกหัตถการต่าง ๆ นอกจากนี้ในกรณีที่ไม่ได้ทำหัตถการบนหอผู้ป่วยได้ครบผู้รับผิดชอบวิชาจะต้องดำเนินการเพื่อให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ครบตามข้อกำหนด เช่น จัดสถานการณ์จำลอง เมื่อปฏิบัติงานเป็นพยาบาลบัณฑิตยังเป็นเสมือนผู้ฝึกหัด ทางหน่วยงานจะจัดการฝึกทักษะและหัตถการต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานตลอดจนมี

ระบบพยาบาลที่เสี่ยงช่วยดูแลพยาบาลจบใหม่จึงทำให้มีโอกาสพัฒนาสมรรถนะข้อนี้มาก ส่วนการวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล และคณะ (2544) พบว่าสมรรถนะหลักในด้านการคัดกรอง วินิจฉัย และการรักษาโรคเบื้องต้นอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้นบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีได้เรียนและฝึกปฏิบัติในขณะที่เป็นนักศึกษา เมื่อจบการศึกษบัณฑิตพยาบาลรามาธิบดีส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรามาธิบดีซึ่งเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ดังนั้นการวินิจฉัยและรักษาโรคจะดำเนินการโดยแพทย์ ทำให้มีโอกาสพัฒนาด้านการวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้นน้อย

สมรรถนะที่ 2 ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุขและบรรลุเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาลส่วนใหญ่นักศึกษาต้องขึ้นฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลและชุมชนต่าง ๆ ได้ฝึกการทำงานเป็นทีมทั้งกับเพื่อนและบุคลากรทางสาธารณสุข ส่วนในวิชาทางทฤษฎีได้มีการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษาได้ทำงานเป็นทีม เช่น การค้นคว้ารายงานการสัมมนา ส่วนการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกับการศึกษาของกอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล และคณะ (2544) พบว่าการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารในงานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากหลักสูตรเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะในชั้นปีที่ 1 เพียง 6 หน่วยกิตไม่ต่อเนื่องมาถึงชั้นปี 2, 3 และ 4 แม้จะจัดสอนเสริม

เบญจพร จึงเกรียงไกร และคณะ

ภาษาอังกฤษแต่พบว่านักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งจะต้องหาแนวทางปรับปรุงต่อไป

สมรรถนะ 4 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธ์ภาพ ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นสมรรถนะย่อยเกี่ยวกับการสื่อสารทั่วไปและมรรยาททางวาจา พฤติกรรมเหล่านี้ นักศึกษาพยาบาลปลูกฝังมาตลอดระยะเวลาของการเรียนพยาบาล เช่น มีความอดทนรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองและแสดงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม ปฏิบัติงานด้วยความอ่อนโยนมีเมตตา กรุณา รับฟังปัญหาด้วยความเต็มใจ มีพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับกาลเทศะ นอกจากนี้ในข้อบังคับสภาการพยาบาล เกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพที่พยาบาลทุกคนพึงปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติต่อผู้รับบริการอย่างสุภาพ พึงให้เกียรติและเคารพศักดิ์ศรีของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงาน ส่วนสมรรถนะย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การเขียนบันทึกรายงานการปฏิบัติงานได้ครบถ้วน กระชับและชัดเจน เนื่องจากบัณฑิตมีประสบการณ์ทำงานเพียง 1 ปี จึงทำให้มีสมรรถนะนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งนี้อาจเพิ่มความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตเมื่อทำงาน 1 ปีอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 56.5 ควรมีการติดตามการปฏิบัติงานของบัณฑิตต่อหลังจากทำงานเป็นเวลา 3 ปี เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะต่างๆ ติดตามความก้าวหน้าและการคงอยู่ในวิชาชีพ

2. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ นักศึกษามีประสบการณ์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการและการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคเบื้องต้น เช่น สถานการณ์จำลอง แหล่งฝึกเพิ่มรูปแบบการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้ฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถตามสมรรถนะต่างๆ เพิ่มขึ้น

3. เพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น การจัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษ การจัดโครงการภาษาอังกฤษเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

4. จัดให้มีการทบทวนความรู้และทักษะทางการพยาบาลที่ใช้ปฏิบัติงานเป็นระยะ เพื่อให้บัณฑิตได้มีความรู้ความสามารถตรงกับที่หน่วยงานต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, สุปราณี อัทธเสรี, สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์, สมุณฑา ลิทธิพงษ์สกุล, จารุวรรณ ต.สกุล, บงกช เก่งเขตกิจ และคณะ. (2544). การวิเคราะห์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในประเทศไทย. *ประมวลการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 3: การพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อตอบสนองการปฏิรูประบบสุขภาพไทย* (หน้า 81-114). กรุงเทพฯ: งานเจริญเปเปอร์แอนด์พริ้นท์
- ปราโมทย์ ทองสุข, ศรีกัลยา ภิญโญสมโส, และนงนุช บุญยัง. (2547). การติดตามผลบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2544 ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 24(1), 1-16.
- ทัศนาศา บุญทอง. (2544). สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพและสมรรถนะหลักของผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง. *เอกสารประกอบการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 3: การพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อตอบสนองการปฏิรูประบบสุขภาพไทย* (หน้า 43-48). กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.

**ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างต่อความสามารถของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**

ยวดี ภาษา, สุปาณี เสนาดิสัย, และแสงทอง ชีระทองคำ.
(2544). การประเมินความสำเร็จของหลักสูตรพยาบาล
ศาสตรบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี. *รามาริบัติพยาบาลสาร*, 7(1), 58-71.
วงเดือน สุวรรณคีรี, นันทนา น้าฝน, และชุลีกร ต่านยุทธศิลป์.
(2546). การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามการ
ประเมินตนเองและผู้บังคับบัญชา. *วารสารสภาการพยาบาล*,
18(2), 33-42.

สุปาณี เสนาดิสัย. (2518). *รายงานการวิจัยการศึกษาติดตาม
พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรของโรงเรียนพยาบาล
รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล*. อัดสำเนา.

สุปาณี วตินอมร, พรณวดี พุทธิวัฒนะ, และกรรณิการ์ กังคานนท์.
(2529). *รายงานการวิจัยการศึกษาติดตามพยาบาลที่สำเร็จ
การศึกษาจากโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล*.
อัดสำเนา.

อังคณา สรียากรณ์, ธาริน วัฒนธรรนนท์, วัชรินทร์ วนการโกวิท,
วาสนา เลอวิทย์วรพงษ์, รัตนา พึ่งเสมอ, สมพิศ ไยสุน, และคณะ.
(2547). การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาล
ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ปีการศึกษา
2544 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. *วิทยาสารพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย*, 29(1), 12-20.

Lofmark, A., Smide, B., & Wikblad, K. (2006). Competence
of newly-graduated nurses—a comparison of the
perception of qualified nurses and students. *Journal of
Advanced Nursing*, 53(6), 721-728.

Satisfaction of Administrators/Employers with Ability of Graduated Nurses from Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University

Benchaporn Chuengkriangkrai* M.Sc. (Public Health)

Pennapa Unsanit* M.Sc. (Biostatistics)

Rujires Thanoruk** M.Ed. (Education Management)

Abstract: This research aimed to study the satisfaction of administrators/employers towards ability of nurses who graduated from the bachelor of nursing science curriculum, Faculty of medicine Ramathibodi hospital, Mahidol university for 1 year. The level of knowledge and ability according to required competencies consists of 5 aspects: 1) professional knowledge and ability, 2) fundamental ability to nursing work, 3) professional morality, ethics and conducts, 4) communication and relationship, and 5) management. Data collection was done by using questionnaires. The samples were 92 administrators/employers who evaluated 114 graduated nurses. The result showed that most administrators/employers evaluated that most graduates had professional morality, ethics and conducts as well as the communication and relationship at the high level. The satisfaction to professional knowledge and ability, fundamental ability to nursing work, and management competencies were evaluated by the administrators/employers at the moderate level. When considering each competency, it showed that the punctuation had the highest score and the use of English language in working had the lowest score. From the evaluation of the administrators/employers, there was 56.5% of graduates who had the high level of knowledge and ability according to the required competencies and 35.9% of them had the moderate level of knowledge and ability. The results of this study suggested the learning-teaching development which could increase the graduates' competencies in all aspects and focused to the English language, management, and the primary medical diagnosis and treatment. As a result, it will increase the satisfaction of administrators/employers to the graduates' work.

Keywords: Administrators/employers, Nursing graduates, Required competency

---

*Lecturer, Department of Nursing, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University

**Associate Professor, Department of Nursing, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University